

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 30. mája 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Smernica 2011/83/EÚ – Článok 8 ods. 2 – Zmluvy uzavreté na diaľku pomocou elektronických prostriedkov – Informačné povinnosti obchodníka – Objednávka zahŕňajúca povinnosť zaplatiť – Objednávka uskutočnená aktiváciou tlačidla alebo podobnej funkcie na internetovej stránke – Povinnosť obchodníka uviesť na tomto tlačidle alebo podobnej funkcii slová ‚objednávka s povinnosťou platby‘ alebo podobnú formuláciu – Povinnosť podmienenej platby“

Vo veci C-400/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landgericht Berlin (Krajinský súd Berlín, Nemecko) z 2. júna 2022 a doručený Súdnemu dvoru 16. júna 2022, ktorý súvisí s konaním:

VT,

UR

proti

Conny GmbH,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan, sudcovia Z. Csehi, M. Ilešič (spravodajca), I. Jarukaitis a D. Gratsias,

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: K. Hötzel, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. septembra 2023,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- VT a UR, v zastúpení: N. Meise, Rechtsanwältin,
- Conny GmbH, v zastúpení: C. Heber, Rechtsanwältin,

* Jazyk konania: nemčina.

– Európska komisia, v zastúpení: I. Rubene a E. Schmidt a G. von Rintelen, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 14. novembra 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 8 ods. 2 druhého pododseku smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 64).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi VT a UR, prenajímateľmi nehnuteľnosti určenej na bývanie (ďalej spoločne len „prenajímateľa“), a spoločnosťou Conny GmbH vo veci práv nájomcu (ďalej len „dotknutý nájomca“) postúpených na Conny, ktorá ako nadobúdateľ práv tohto nájomcu požaduje od uvedených prenajímateľov vrátenie preplatku na nájomnom.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 4, 5, 7 a 39 smernice 2011/83 znejú takto:
  - „(4) V súlade s článkom 26 ods. 2 Z [FEÚ] má vnútorný trh zahŕňať oblasť bez vnútorných hraníc, v ktorej je zaručený voľný pohyb tovaru, služieb a sloboda usadiť sa. Harmonizácia určitých aspektov spotrebiteľských zmlúv uzavretých na diaľku a mimo prevádzkových priestorov je potrebná na podporu skutočného spotrebiteľského vnútorného trhu vytvorením správnej rovnováhy medzi vysokou úrovňou ochrany spotrebiteľa a konkurencieschopnosťou podnikov pri zabezpečení dodržiavania zásady subsidiarity.
  - (5) ... Úplná harmonizácia informácií pre spotrebiteľov a práva na odstúpenie od zmluvy uzatvorenej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov preto prispeje k vysokej úrovni ochrany spotrebiteľa a lepšiemu fungovaniu spotrebiteľského vnútorného trhu.
  - ...
  - (7) Úplná harmonizácia niektorých kľúčových regulačných aspektov by mala podstatne zvýšiť právnu istotu pre spotrebiteľov i obchodníkov. Spotrebiteľia aj obchodníci by mali mať možnosť spoliehať sa na jednotný regulačný rámec založený na jasne vymedzených právnych pojmoch upravujúcich určité aspekty zmlúv uzatváraných medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi v celej [Európskej ú]nii. Výsledkom takejto harmonizácie by malo byť odstránenie prekážok vyplývajúcich z fragmentácie pravidiel a dokončenie vnútorného trhu v tejto oblasti. Tieto prekážky možno odstrániť iba ustanovením jednotných pravidiel na úrovni Únie. Spotrebiteľia by navyše mali mať možnosť čerpať výhody z vysokej spoločnej úrovne ochrany v celej Únii.

...

(39) Je dôležité zabezpečiť, aby si spotrebiteľ mohol v zmluvách uzavretých na diaľku prostredníctvom internetových stránok v plnom rozsahu prečítať hlavné časti zmluvy a porozumieť im predtým, než podá objednávku. Na tento účel by sa malo v tejto smernici stanoviť, že tieto časti musia byť zobrazené v tesnej blízkosti potvrdenia, ktoré sa vyžaduje pred podaním objednávky. Je tiež dôležité zabezpečiť, aby spotrebiteľ v takýchto situáciách mal možnosť určiť okamih, od ktorého preberie [vzniká – *neoficiálny preklad*] záväzok zaplatiť obchodníkovi. Pozornosť spotrebiteľa by sa preto mala osobitne upriamiť prostredníctvom jednoznačnej formulácie na skutočnosť, že podanie objednávky zahŕňa záväzok zaplatiť obchodníkovi.“

4 Článok 1 tejto smernice s názvom „Predmet úpravy“ stanovuje:

„Účelom tejto smernice je prispieť prostredníctvom dosiahnutia vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu aproximáciou určitých aspektov zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa zmlúv uzavretých medzi spotrebiteľmi a obchodníkmi.“

5 Článok 2 uvedenej smernice s názvom „Vymedzenia pojmov“ stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

7. ‚zmluva uzavretá na diaľku‘ je akákoľvek zmluva uzavretá medzi obchodníkom a spotrebiteľom v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku bez súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku, a to až do uzavretia zmluvy vrátane tohto okamihu;

...“

6 Článok 3 tejto smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“ vo svojich odsekoch 1 a 5 stanovuje:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na každú zmluvu uzatvorenú medzi obchodníkom a spotrebiteľom za podmienok a v rozsahu stanovenom v jej ustanoveniach. ...

...

5. Táto smernica nemá vplyv na vnútroštátne všeobecné zmluvné právo, ako sú predpisy o platnosti, zostavení alebo účinku zmluvy, pokiaľ sa aspekty všeobecného zmluvného práva v tejto smernici neupravujú.“

7 Podľa článku 4 smernice 2011/83 s názvom „Úroveň harmonizácie“:

„Členské štáty vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch neponechajú v platnosti ani nezavedú ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice, vrátane viac alebo menej prísnych ustanovení, ktoré zabezpečujú odlišnú úroveň ochrany spotrebiteľa, pokiaľ sa v tejto smernici neustanovuje inak.“

- 8 Článok 6 tejto smernice s názvom „Požiadavky na informácie v prípade zmlúv uzavretých na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Predtým, ako sa zmluva uzavretá na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov či akákoľvek zodpovedajúca ponuka stane pre spotrebiteľa záväznou, obchodník mu jasným a zrozumiteľným spôsobom poskytne tieto informácie:

a) hlavné vlastnosti tovaru alebo služieb v rozsahu primeranom nosiču a tovaru alebo službám;

...

e) celkovú cenu tovaru alebo služieb vrátane daní, alebo ak vzhľadom na charakter tovaru alebo služieb nemožno cenu primerane stanoviť vopred, spôsob, akým sa vypočíta...

...

o) prípadne informáciu o dĺžke trvania zmluvy, alebo ak je zmluva uzatvorená na dobu neurčitú alebo sa automaticky obnovuje, o podmienkach vypovedania zmluvy;

p) prípadne informáciu o minimálnej dĺžke trvania záväzkov spotrebiteľa vyplývajúcich zo zmluvy;

...“

- 9 Článok 8 uvedenej smernice s názvom „Formálne požiadavky na zmluvy uzatvorené na diaľku“ vo svojom odseku 2 stanovuje:

„Ak zmluva, ktorá sa má uzavrieť na diaľku pomocou elektronických prostriedkov, ukladá spotrebiteľovi povinnosť zaplatiť, obchodník musí spotrebiteľa upozorniť na informácie uvedené v článku 6 ods. 1 písm. a), e), o) a p), a to jednoznačne, dôrazne a bezprostredne pred tým, ako spotrebiteľ podá objednávku.

Obchodník zabezpečí, aby spotrebiteľ pri podávaní objednávky výslovne uznal, že súčasťou objednávky je [objednávka zahŕňa – *neoficiálny preklad*] povinnosť zaplatiť. Ak podanie objednávky zahŕňa stlačenie tlačidla alebo podobnú funkciu, tlačidlo alebo podobná funkcia budú označené ľahko čitateľným spôsobom a len slovami ‚objednávka s povinnosťou platby‘ alebo zodpovedajúcou jednoznačnou formuláciou vyjadrujúcou skutočnosť, že podanie objednávky zahŕňa povinnosť zaplatiť obchodníkovi. Ak obchodník nedodrží tento pododsek, spotrebiteľ nie je zmluvou alebo objednávkou viazaný.“

Nemecké právo

- 10 Ustanovenie § 312j Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „BGB“) vo svojich odsekoch 3 a 4 stanovuje:

„3. V prípade zmlúv [uzavretých pomocou elektronických prostriedkov týkajúcich sa odplatného plnenia poskytovaného obchodníkom] musí obchodník navrhnúť proces objednávky tak, aby spotrebiteľ pri zadávaní objednávky výslovne uznal, že sa na neho vzťahuje platobná povinnosť. Ak sa objednávka zadáva prostredníctvom tlačidla, povinnosť obchodníka uvedená v prvej vete je

splnená len vtedy, ak je tlačidlo označené len ľahko čitateľnými slovami ‚objednávka s povinnosťou platby‘ alebo podobnou jednoznačnou formuláciou.

4. [Spotrebiteľské] zmluvy [uzavreté pomocou elektronických prostriedkov týkajúce sa odplatného plnenia poskytovaného obchodníkom] sú uzavreté len vtedy, ak obchodník splní povinnosť uvedenú v odseku 3.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 11 Prenajímatelia a dotknutý nájomca uzavreli nájomnú zmluvu týkajúcu sa nehnuteľnosti určenej na bývanie, na ktorú sa podľa vnútroštátneho práva vzťahuje maximálna výška nájomného, a tak v prípade prekročenia uvedenej maximálnej výšky má nájomca nárok na vrátenie preplatku na nájomnom.
- 12 Conny, spoločnosť s ručením obmedzeným založená podľa nemeckého práva, pôsobiaca v oblasti služieb vymáhania pohľadávok, ktorá ponúka prostredníctvom svojej internetovej stránky nájomcom bytov uzatvorenie príkaznej zmluvy, na základe ktorej môže konať ako nadobúdateľ všetkých práv týchto nájomcov voči ich prenajímateľom v prípade prekročenia maximálnej výšky nájomného.
- 13 Na to, aby nájomcovia uzavreli takúto zmluvu na internetovej stránke tejto spoločnosti, musia súhlasiť s jej všeobecnými podmienkami, v ktorých sa odkazuje na odplatný charakter zmluvy, a následne kliknúť na tlačidlo na uskutočnenie objednávky. Nájomcovia by mali ako protihodnotu zaplatiť odmenu vo výške jednej tretiny ušetrého ročného nájomného, ak kroky spoločnosti Conny súvisiace s uplatnením ich práv boli úspešné, a hneď ako bola zaslaná výzva prenajímateľovi, mali by zaplatiť aj odmenu vo výške, na ktorú by mal nárok advokát podľa ustanovení zákona o odmeňovaní advokátov.
- 14 Keďže v prejednávanej veci bolo mesačné nájomné vyššie ako maximálna hranica povolená vnútroštátnou právnou úpravou, dotknutý nájomca uzavrel so spoločnosťou Conny takúto príkaznú zmluvu, ktorej cieľom bolo domáhať sa svojich práv voči prenajímateľom. Na tento účel sa tento nájomca zaregistroval na internetovej stránke spoločnosti Conny, zaškrtol na nej políčko, že akceptuje všeobecné obchodné podmienky a potvrdil svoju objednávku kliknutím na príslušné tlačidlo. Uvedený nájomca následne podpísal formulár predložený spoločnosťou Conny s názvom „Potvrdenie, splnomocnenie a prevod, súhlas“, ktorý neobsahoval žiadnu informáciu o akejkoľvek platobnej povinnosti nájomcu.
- 15 Listom z 21. januára 2020 Conny uplatnila voči prenajímateľom práva dotknutého nájomcu vyplývajúce z vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá sa týka výšky nájomného, pričom na tento účel tvrdila, že suma nájomného stanovená v zmluve uzavretej medzi týmto nájomcom a prenajímateľmi prekračuje maximálnu hranicu, ktorá je stanovená touto právnou úpravou.
- 16 Keďže tento list zostal bez odpovede, Conny podala proti prenajímateľom žalobu na Amtsgericht Berlin-Mitte (Okresný súd Berlín-Centrum, Nemecko) z dôvodu postúpených práv.
- 17 Amtsgericht Berlin-Mitte (Okresný súd Berlín-Centrum) tejto žalobe vyhovel najmä z dôvodu, že požadované nájomné prekračovalo nájomné, ktoré si prenajímatelia mohli uplatniť, a to v rozsahu uvedenom spoločnosťou Conny.

- 18 Prenajímateľia podali proti tomuto rozsudku odvolanie na Landgericht Berlin (Krajinský súd Berlín, Nemecko), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Tvrdili najmä, že Conny sa nemôže domáhať práv dotknutého nájomcu, pretože príkazná zmluva, ktorá viedla k prevodu týchto práv, je neplatná z dôvodu nedodržania požiadaviek stanovených v § 312j ods. 3 druhej vete BGB, ktorým sa do vnútroštátneho právneho poriadku preberá článok 8 ods. 2 smernice 2011/83.
- 19 Vnútroštátny súd v prvom rade uvádza, že úspech tohto odvolania závisí výlučne od výkladu článku 8 ods. 2 druhého pododseku smernice 2011/83. V tejto súvislosti sa najmä pýta, či sa požiadavka stanovená v tomto článku 8 ods. 2 v spojení s § 312j ods. 3 a 4 BGB, podľa ktorej tlačidlo na objednávku musí obsahovať výslovný údaj o povinnosti platby spojenej s objednávkou alebo podobnú formuláciu, má uplatniť v situácii, o akú ide vo veci samej.
- 20 Tento súd tvrdí, že v prejednávanej veci povinnosť dotknutého nájomcu zaplatiť nevyplýva iba zo samotnej objednávky, ktorú nájomca zadal na internetovej stránke spoločnosti Conny, ale vyžaduje splnenie ďalších podmienok, ako je úspešné uplatnenie práv nájomcu alebo zaslanie výzvy prenajímateľovi.
- 21 V dôsledku toho vzniká otázka, či sa má článok 8 ods. 2 druhý pododsek smernice 2011/83 vykladať v tom zmysle, že zmluva uzavretá na diaľku pomocou elektronických prostriedkov zahŕňa aj „povinnosť platby“ v zmysle tohto ustanovenia, ak protiplnenie formou úhrady odmeny vzniká len za určitých neskorších podmienok, napríklad len v prípade eventuálneho úspechu alebo neskoršej výzvy zaslanej tretej osobe.
- 22 Vnútroštátny súd pripomína, že vnútroštátna právna úprava, ktorou sa preberá článok 8 ods. 2 druhý pododsek smernice 2011/83, sa vo vnútroštátnej judikatúre nevykladá jednotne.
- 23 Na jednej strane Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) rozhodol, že cieľ ochrany sledovaný v § 312j ods. 3 a 4 BGB nie je „výnimočne dotknutý“, pretože spotrebiteľ sa domáha vymáhania prípadne existujúcej pohľadávky a že obchodníkovi prináleží odmena len za určitých podmienok, a to len v prípade úspechu.
- 24 Na druhej strane vnútroštátne súdy nižšieho stupňa, ako aj vnútroštátna právna veda priznávajú článku 8 ods. 2 druhému pododseku smernice 2011/83, ako aj § 312j ods. 3 a 4 BGB podstatne širšiu pôsobnosť. Domnievajú sa totiž, že tieto ustanovenia sa vzťahujú aj na právne úkony, u ktorých odplatná povaha vyplýva z uzavretia zmluvy len nepriamo alebo je spojená so splnením iných podmienok, alebo s úkonmi zo strany spotrebiteľa.
- 25 Vnútroštátny súd sa prikláňa k tomuto poslednému uvedenému výkladu. V prvom rade v prospech tohto výkladu svedčí znenie článku 8 ods. 2 druhého pododseku smernice 2011/83, z ktorého vyplýva, že povinnosť použiť tlačidlo existuje, ak pre spotrebiteľa je objednávka „spojená“ s „povinnosťou zaplatiť“. Uzavretie zmluvy pomocou elektronických prostriedkov však už samo osebe zahŕňa povinnosť zaplatiť, hoci k nemu nedochádza povinne, ale je len možné alebo nie úplne vylúčené.
- 26 V druhom rade zmysel a účel článku 8 ods. 2 druhého pododseku smernice 2011/83 svedčia v prospech širokého výkladu v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na zmluvy, v ktorých nájomca zaplatí za protiplnenie len v prípade splnenia ďalších osobitných podmienok, v prejednávanej veci len v prípade úspešného uplatnenia práv nájomcu alebo výzvy. Z článku 1 tejto smernice, ako aj z jej

odôvodnení 4, 5 a 7 totiž vyplýva, že uvedená smernica sleduje cieľ zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa zabezpečením informovanosti a bezpečnosti spotrebiteľov pri transakciách s obchodníkmi.

- 27 S takýmto cieľom by však nebolo zlučiteľné, ak by sa ochrana podľa smernice 2011/83 vzťahovala len na spotrebiteľov, ktorých neskoršia povinnosť platiť existovala už v čase uzavretia zmluvy, pričom by tejto ochrany zbavila spotrebiteľov, ktorých platobná povinnosť v čase uzavretia zmluvy ešte nie je definitívna, ale závisí od neskoršieho splnenia ďalších podmienok, na ktoré nemôžu mať nijaký vplyv.
- 28 Výklad, ktorý by bol v rozpore s výkladom uvedeným v bodoch 24 až 27 tohto rozsudku, by za okolností, o aké ide v konaní pred vnútroštátnym súdom, viedol k značnému zníženiu úrovne ochrany spotrebiteľa, o ktorú sa snažil normotvorca Únie, alebo by dokonca čiastočne alebo úplne zbavil smernicu 2011/83 jej podstaty. Nemožno totiž vylúčiť, že obchodníci v budúcnosti do svojich všeobecných podmienok vložia podmienky, podľa ktorých by povinnosť spotrebiteľa zaplatiť závisela od splnenia iných podmienok s cieľom obísť povinnosti obchodníkov stanovené v článku 8 ods. 2 smernice 2011/83.
- 29 V treťom rade sa vnútroštátny súd domnieva, že ak by normotvorca Únie chcel obmedziť informačnú povinnosť len na prípad nepodmienennej platobnej povinnosti, urobil by tak výslovne tým spôsobom, že by v odôvodneniach alebo v ustanoveniach samotnej smernice 2011/83 uviedol, že úroveň ochrany spotrebiteľa zaručená touto smernicou sa nevzťahuje na zmluvy, v ktorých v čase ich uzavretia ešte nebola stanovená povinnosť spotrebiteľa zaplatiť. To sa však v uvedenej smernici vôbec nestanovuje.
- 30 Za týchto okolností Landgericht Berlin (Krajinský súd Berlín) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je v súlade s článkom 8 ods. 2 druhým pododsekom smernice [2011/83] taký výklad vnútroštátneho ustanovenia (v tomto prípade § 312j ods. 3 druhá veta a § 312j ods. 4 BGB v znení platnom od 13. júna 2014 do 27. mája 2022), podľa ktorého jeho pôsobnosť, rovnako ako pôsobnosť článku 8 ods. 2 druhého pododseku smernice [2011/83] je daná aj vtedy, ak spotrebiteľ v okamihu uzatvorenia zmluvy pomocou elektronických prostriedkov nie je povinný zaplatiť obchodníkovi bezpodmienečne, ale len za určitých ďalších podmienok – napríklad výlučne v prípade neskoršieho úspechu poskytnutých právnych služieb, ktorými bol obchodník poverený, alebo v prípade neskoršieho zaslania výzvy tretej osobe?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 31 Conny spochybňuje relevantnosť otázky položenej vnútroštátnym súdom, pričom namieta najmä proti tomu, aby sa taká tretia osoba, ako sú prenajímatelia vo veci samej, mohla odvolávať na prípadnú vadu, ktorou je postihnutý právny vzťah medzi spotrebiteľom (prevodcom) a obchodníkom (nadobúdateľom). Podľa spoločnosti Conny by to totiž viedlo k tomu, že tretia osoba by mohla neutralizovať zmluvu, ktorú nájomca uzavrel s obchodníkom práve na účely uplatnenia svojich práv ako spotrebiteľa voči tejto tretej osobe.
- 32 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou, v rámci spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ, prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za následné súdne

rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti prípadu posúdil tak nevyhnutnosť rozhodnutia v prejudiciálnom konaní na účely prijatia svojho rozsudku, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdny dvor. Pokiaľ sa preto predložené otázky týkajú výkladu alebo platnosti právneho predpisu Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 12. októbra 2023, KBC Verzekeringen, C-286/22, EU:C:2023:767, bod 21 a citovaná judikatúra).

- 33 Z uvedeného vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa práva Únie platí domnienka relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodovať o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad alebo posúdenie platnosti právnej normy Únie nijako nesúvisí s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi podkladmi potrebnými na poskytnutie užitočnej odpovede na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok z 12. októbra 2023, KBC Verzekeringen, C-286/22, EU:C:2023:767, bod 22 a citovaná judikatúra).
- 34 V prejednávanej veci sa otázky vnútroštátneho súdu týkajú najmä výkladu v súlade s právom Únie § 312j ods. 3 a 4 BGB, ktorým sa do vnútroštátneho právneho poriadku preberá článok 8 ods. 2 druhý pododsek smernice 2011/83, ktorý v podstate stanovuje, že spotrebiteľskú zmluvu uzavretú pomocou elektronických prostriedkov týkajúcu sa odplatného plnenia poskytnutého obchodníkom možno považovať za uzavretú len vtedy, ak obchodník splní informačnú povinnosť spočívajúcu v povinnosti informovať spotrebiteľa, že v okamihu podania objednávky sa výslovne zaväzuje zaplatiť. Článok 8 ods. 2 druhý pododsek smernice 2011/83 pritom len uvádza, že v prípade, ak obchodník nesplní povinnosť stanovenú v tomto ustanovení, spotrebiteľ nie je zmluvou ani objednávkou viazaný.
- 35 Z odpovede vnútroštátneho súdu na žiadosť o informácie, ktorú mu zaslal Súdny dvor, však vyplýva, že vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej umožňuje tretej osobe spochybníť platnosť príkaznej zmluvy uzavretej medzi spotrebiteľom a obchodníkom, ak na základe tejto zmluvy obchodník podal v mene tohto spotrebiteľa žalobu proti tejto tretej osobe. Takúto možnosť možno využiť aj napriek tomu, že právna norma uvedená na podporu tejto žaloby smeruje výlučne k ochrane uvedeného spotrebiteľa, keďže po zistení porušenia tohto pravidla si daný spotrebiteľ naďalej zachováva možnosť potvrdiť zmluvu alebo uzavrieť novú zmluvu s obchodníkom.
- 36 Vzhľadom na túto odpoveď sa však nemožno domnievať, že zo skutočností uvedených v spise zjavne vyplýva, že požadovaný výklad článku 8 ods. 2 druhého pododseku smernice 2011/83 nemá nijakú súvislosť s existenciou a predmetom sporu vo veci samej alebo že ide o hypotetický problém.
- 37 Vzhľadom na to, že Súdny dvor disponuje všetkými skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na poskytnutie užitočnej odpovede na otázku, ktorá mu bola položená, treba konštatovať, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O prejudiciálnej otázke

- 38 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 8 ods. 2 druhý pododsek smernice 2011/83 vykladať v tom zmysle, že v prípade zmlúv uzavretých na diaľku prostredníctvom internetových stránok sa povinnosť obchodníka zabezpečiť, aby spotrebiteľ pri

podaní objednávky výslovne prijal povinnosť zaplatiť, uplatňuje aj v prípade, keď je spotrebiteľ povinný zaplatiť tomuto obchodníkovi odmenu ako protihodnotu až po splnení neskoršej podmienky.

- 39 Na úvod treba uviesť, že zmluvy uzavreté na diaľku sú podľa článku 2 bodu 7 smernice 2011/83 definované ako „akákoľvek zmluva uzavretá medzi obchodníkom a spotrebiteľom v rámci systému predaja alebo poskytovania služieb organizovaného na diaľku bez súčasnej fyzickej prítomnosti obchodníka a spotrebiteľa výhradne s využitím jedného alebo viacerých prostriedkov komunikácie na diaľku, a to až do uzavretia zmluvy vrátane tohto okamihu“. Z uvedeného vyplýva, že taká príkazná zmluva, ktorej cieľom je uplatnenie práv nájomcu voči prenajímateľovi, uzavretá s obchodníkom na jeho internetovej stránke, o akú ide vo veci samej, spadá pod pojem „zmluva uzavretá na diaľku“, a teda do pôsobnosti tejto smernice, ako je definovaná v jej článku 3 ods. 1.
- 40 Keďže v súlade s článkom 4 smernice 2011/83 táto smernica v zásade úplne harmonizuje právnu úpravu členských štátov, pokiaľ ide o ustanovenia, ktoré obsahuje, rozsah informačnej povinnosti stanovenej v článku 8 ods. 2 druhom pododseku tejto smernice určuje – v medziach zásady konformného výkladu – rozsah práva spotrebiteľov stanovený vnútroštátnou právnou úpravou preberajúcou toto ustanovenie do právneho poriadku členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. októbra 2023, *Sofatutor*, C-565/22, EU:C:2023:735, bod 38).
- 41 Na účely výkladu ustanovenia práva Únie je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok z 12. októbra 2023, *KBC Verzekeringen*, C-286/22, EU:C:2023:767, bod 32).
- 42 Pokiaľ ide v prvom rade o znenie článku 8 ods. 2 smernice 2011/83, treba pripomenúť, že toto ustanovenie vo svojom prvom pododseku stanovuje, že ak zmluva uzavretá na diaľku pomocou elektronických prostriedkov zaväzuje spotrebiteľa zaplatiť, obchodník musí jednoznačne, dôrazne a bezprostredne pred tým, ako spotrebiteľ podá objednávku, upozorniť spotrebiteľa na viaceré informácie stanovené v článku 6 ods. 1 tejto smernice, ktoré sa v podstate týkajú hlavných vlastností tovaru alebo služieb, celkovej ceny, dĺžky trvania zmluvy, ako aj prípadne minimálnej dĺžky trvania záväzkov uložených spotrebiteľovi.
- 43 Článok 8 ods. 2 druhý pododsek smernice 2011/83 zasa stanovuje, že obchodník musí zabezpečiť, aby spotrebiteľ pri podávaní objednávky výslovne uznal, že súčasťou objednávky je povinnosť zaplatiť. Toto ustanovenie spresňuje, že v prípade, že na podanie objednávky je potrebná aktivácia tlačidla alebo podobnej funkcie, uvedené tlačidlo alebo podobná funkcia musia byť označené ľahko čitateľným spôsobom a len slovami „objednávka s povinnosťou platby“ alebo zodpovedajúcou jednoznačnou formuláciou vyjadrujúcou skutočnosť, že podanie objednávky zahŕňa povinnosť zaplatiť obchodníkovi, pričom uvedený spotrebiteľ nie je v prípade nedodržania tejto povinnosti zmluvou alebo objednávkou viazaný.
- 44 Z vyššie uvedeného vyplýva, že ak sa zmluva uzatvára na diaľku pomocou elektronických prostriedkov prostredníctvom procesu objednávky a je spojená s povinnosťou spotrebiteľa zaplatiť, obchodník musí jednak poskytnúť tomuto spotrebiteľovi bezprostredne pred uzavretím objednávky podstatné informácie týkajúce sa zmluvy a jednak výslovne informovať uvedeného spotrebiteľa, že podaním objednávky je viazaný povinnosťou zaplatiť (rozsudok zo 7. apríla 2022, *Fuhrmann-2*, C-249/21, EU:C:2022:269, bod 25).

- 45 Pokiaľ ide o túto poslednú uvedenú povinnosť, z jasného znenia článku 8 ods. 2 druhého pododseku smernice 2011/83 vyplýva, že objednávkové tlačidlo alebo podobná funkcia musia obsahovať ľahko čitateľnú a jednoznačnú formuláciu upozorňujúcu na to, že podaním objednávky sa spotrebiteľ zaväzuje zaplatiť obchodníkovi a že pre určenie, či obchodník splnil svoju povinnosť zabezpečiť, aby spotrebiteľ pri podávaní objednávky výslovne uznal, že súčasťou objednávky je povinnosť zaplatiť, treba zohľadniť len slová uvedené na tomto tlačidle alebo tejto podobnej funkcii (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. apríla 2022, Fuhrmann-2, C-249/21, EU:C:2022:269, body 26 a 28).
- 46 Znenie článku 8 ods. 2 druhého pododseku smernice 2011/83, ktoré ukladá obchodníkovi povinnosť, aby pri uzatváraní zmluvy na diaľku pomocou elektronických prostriedkov prostredníctvom procesu objednávky, ktorý je spojený s povinnosťou spotrebiteľa zaplatiť, výslovne informoval spotrebiteľa o tejto povinnosti pred tým, než spotrebiteľ podá objednávku, pritom nijako nerozlišuje medzi platobnými povinnosťami spojenými s podmienkami a povinnosťami, ktoré sú nepodmienené.
- 47 Z tohto znenia naopak vyplýva, že informačná povinnosť uvedená v tomto ustanovení sa uplatňuje vtedy, ak podaná objednávka „zahŕňa“ povinnosť zaplatiť. Z uvedeného možno vyvodiť, že povinnosť obchodníka informovať spotrebiteľa vzniká v okamihu, keď tento spotrebiteľ definitívne súhlasí s tým, že bude viazaný povinnosťou zaplatiť v prípade splnenia podmienky, ktorú nemôže ovplyvniť, aj keď táto podmienka ešte nebola splnená.
- 48 V tejto súvislosti Súdny dvor totiž spresnil, že finalizácia procesu objednávky, z ktorej spotrebiteľovi vyplýva povinnosť zaplatiť, je zásadným krokom, pretože znamená, že spotrebiteľ vyjadruje nielen súhlas s tým, že bude viazaný zmluvou na diaľku, ale aj súhlas s povinnosťou zaplatiť (rozsudok zo 7. apríla 2022, Fuhrmann-2, C-249/21, EU:C:2022:269, bod 30). Práve aktivácia tlačidla alebo podobnej funkcie na účely dokončenia objednávky totiž znamená vyhlásenie spotrebiteľa v tom zmysle, že definitívne súhlasí s tým, že bude viazaný platobnou povinnosťou.
- 49 Pokiaľ ide v druhom rade o kontext a ciele, do ktorých patrí článok 8 ods. 2 smernice 2011/83, treba uviesť, že toto ustanovenie je súčasťou mechanizmu založeného na súbore ustanovení, ktorých cieľom je, ako vyplýva z článku 1 uvedenej smernice v spojení s jej odôvodneniami 4, 5 a 7, zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov zaručením ich informovanosti a bezpečnosti pri transakciách s obchodníkmi a zároveň zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi vysokou úrovňou ochrany spotrebiteľov a konkurencieschopnosťou podnikov (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. apríla 2022, Fuhrmann-2, C-249/21, EU:C:2022:269, bod 21, a z 5. mája 2022, Victorinox, C-179/21, EU:C:2022:353, bod 39, ako aj citovanú judikatúru).
- 50 Konkrétne odôvodnenie 39 smernice 2011/83 zdôrazňuje, že na tento účel je dôležité zabezpečiť, aby v prípade zmlúv uzavretých na diaľku prostredníctvom internetových stránok mal spotrebiteľ možnosť určiť okamih, od ktorého preberie záväzok zaplatiť obchodníkovi, a pozornosť spotrebiteľa by sa preto mala osobitne upriamiť prostredníctvom jednoznačnej formulácie na skutočnosť, že podanie objednávky zahŕňa záväzok zaplatiť obchodníkovi.
- 51 Ako zdôraznil generálny advokát v bode 45 svojich návrhov, výklad článku 8 ods. 2 druhého pododseku smernice 2011/83 v tom zmysle, že toto ustanovenie sa neuplatní v prípade, ak spotrebiteľ nemá nepodmienenú povinnosť zaplatiť obchodníkovi, ale je povinný zaplatiť tomuto obchodníkovi odmenu až po splnení neskoršej podmienky, by bol v rozpore s cieľmi sledovanými

touto smernicou, ako sú uvedené v bodoch 49 a 50 tohto rozsudku, a to zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov, a konkrétne upriamiť pozornosť spotrebiteľa na skutočnosť, že podanie objednávky zahŕňa povinnosť zaplatiť uvedenému obchodníkovi.

- 52 Takýto výklad by totiž viedol k tomu, že obchodník by nebol povinný splniť svoju informačnú povinnosť uvedenú v tomto ustanovení s cieľom objasniť spotrebiteľovi finančné dôsledky jeho objednávky v čase, keď sa tento spotrebiteľ ešte môže vzdať tejto objednávky, ale až neskôr, keď sa platba stane splatnou.
- 53 V dôsledku toho, ako v podstate zdôraznil vnútroštátny súd, by takýto výklad poskytoval obchodníkom možnosť zbaviť sa informačnej povinnosti stanovenej v článku 8 ods. 2 druhom pododseku smernice 2011/83 v okamihu, keď sa táto povinnosť môže ukázať užitočnou pre spotrebiteľa, jednoducho tým, že do svojich všeobecných podmienok vloží podmienky, podľa ktorých by povinnosť spotrebiteľa zaplatiť závisela od splnenia objektívnych podmienok, a nezávisela od vyjadrenia vôle spotrebiteľa.
- 54 Treba však zdôrazniť, že článok 8 ods. 2 druhý pododsek smernice 2011/83 sa v takom prípade obmedzuje na stanovenie, že spotrebiteľ nie je viazaný dotknutou zmluvou. V súlade s článkom 3 ods. 5 smernice 2011/83 však táto smernica nemá vplyv na všeobecné ustanovenia vnútroštátneho zmluvného práva, predovšetkým pravidlá týkajúce sa platnosti, uzatvárania a účinkov zmlúv, pokiaľ sa aspekty všeobecného zmluvného práva neupravujú touto smernicou.
- 55 V dôsledku toho výklad uvedený v bodoch 49 až 53 tohto rozsudku nemá vplyv na možnosť, že sa spotrebiteľ po získaní neskoršej informácie o platobnej povinnosti môže rozhodnúť zachovať účinky zmluvy alebo objednávky, ktoré dovtedy neboli záväzné z dôvodu, že obchodník si pri uzavretí zmluvy nesplnil svoju povinnosť stanovenú v článku 8 ods. 2 druhom pododseku smernice 2011/83.
- 56 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 8 ods. 2 druhý pododsek smernice 2011/83 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade zmlúv uzavretých na diaľku prostredníctvom internetových stránok sa povinnosť obchodníka zabezpečiť, aby spotrebiteľ pri podaní objednávky výslovne prijal povinnosť zaplatiť, uplatňuje aj v prípade, keď je spotrebiteľ povinný zaplatiť tomuto obchodníkovi odmenu ako protihodnotu až po splnení neskoršej podmienky.

O trovách

- 57 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 8 ods. 2 druhý pododsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES,

sa má vykladať v tom zmysle, že:

v prípade zmlúv uzavretých na diaľku prostredníctvom internetových stránok sa povinnosť obchodníka zabezpečiť, aby spotrebiteľ pri podaní objednávky výslovne prijal povinnosť zaplatiť, uplatňuje aj v prípade, keď je spotrebiteľ povinný zaplatiť tomuto obchodníkovi odmenu ako protihodnotu až po splnení neskoršej podmienky.

Podpisy